

Datum: 25.07.2026

Medij: N1

Emisija: Novi dan, N1

Autori: Redakcija

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.07.2026 08:00:00	240:00
Prilog	25.07.2026 10:26:00	17:53

Naslov: Gost-Petra Đukić, univerzitetski profesor

15087

A o gotovo istorijski niskom vodostaju Dunava u nastavku razgovaram sa penzionisanim profesorom Tehnološko-metalurškog fakulteta Univerziteta u Beogradu, profesorom ekonomije i održivog razvoja, Petrom Đukićem. Dobar dan, profesore, hvala vam što ste ovde.

Dobro jutro, i dobar dan, hvala vama što ste me pozvali. Pa, evo, Srbija se u ovom trenutku nekako suočava, energetske sistem Srbije, sa više problema istovremeno: to je kriza na Bliskom Istoku, otežani uvoz i nafte, i otežana proizvodnja struje zbog ovako niskog vodostaja Dunava.

Sankcije koje prete nisu neizvesnost oko NIS-a. Koliko je realno očekivati da će svi ovi poremećaji da se odraze na cene benzina, na cene struje, i sveukupno na standard građana?

Hm. Ako je za utehu, onda to nije samo naš problem.

Čitava Evropa ove godine je u raljama tih toplotnih, užasnih toplotnih talasa, dugotrajnih suša, požara i drugih klimatskih neprilika, između ostalog i manjka, manjka kiše, manjka padavina uopšte, što za posledicu ima otežano vodosnabdevanje, loš tok Dunava, i tako dalje. Ovo što je neki prethodni minimum bio, pomenuto je u vašem izveštaju iz 1900, recimo 10. godine, moguće da bude prevaziđeno.

A možda to i nije istorijski minimum bio, jer mi nismo imali merenje i beleženje, beleške o tome koliki je bio Dunav, recimo pre 700 godina, pre 1000 godina, i tako dalje. Mi smo imali jedan hiljadugodišnji, onaj veliki kišni, poplavni talas 2014. godine, onda je to rečeno, to se dešava jednom u 1000 godina, posle toga ne. Ali tako isto može i u pogledu suša.

Suše su mnogo verovatnije, i kao veliki izazov klimatskih promena koje pogađaju privredu, naročito poljoprivredu, izuzetno pogađaju energetiku, ugrožavaju šume, ugrožavaju zdravlje ljudi i ekosistema, i mi na to moramo da se, da, tome moramo da se prilagodimo. Ne samo naša zemlja i Evropa koja nekako pliva u svemu tome, jer je nekako jedinstvenija što se tiče klimatskih promena, između ostalog velikim, velikim prilagođavanjima energetike, infrastrukture, i boljim upravljanjem društvom u krizama.

Mi to, nažalost, nemamo tu situaciju. Imamo mnogo više nekih drugih prioriteta, da kažem, političkih prioriteta, umesto da se posvetimo ovome, kao zemlja. Da.

Ako nizak vodostaj Dunava ugrozi i dopremanje nafte, ako ugrozi i proizvodnju struje, da li mi onda možemo da kažemo da je naš sistem energetske, a i generalno sistem, spreman na klimatske promene koje su neminovne? Pa, znate, zavisi, zavisi to od nekih drugih okolnosti, ne samo od nas.

Naravno, zavisi od tih ekstremnih slučajeva i stanja u okruženju. Ne možete nikad da kažete da ste 100% spremni. Restrikcije su uvek, recimo, elektro snabdevanja su uvek moguće, ali ta, recimo, verovatnoća je negde do 15 do 20% da će biti u izostanku. Vi ste mladi, Ivane, pa se ne sećate u onoj drugoj Jugoslaviji, socijalističkoj Jugoslaviji, mi smo 80-ih godina imali sistem restrikcija struje u Beogradu, kad po nekoliko sati nema u jednom kraju Beograda struje, pa u drugom ima, pa se selimo jedni kod drugih. Imali smo par-nepar snabdevanja, ovaj, u sistem par-nepar, ili nekih vikenda kad možete voziti auto, kad ne možete, i tako dalje. To su neke stvari koje su prevaziđene. Danas mnoge zemlje bolje plivaju u tome, i u energetskej krizi.

Naša zemlja, ako je za utehu, jedino je imala dobru okolnost to što nikada niste u poslednjih 5-6 godina, bez obzira na sve iskušenja okolna, imali redove pred pumpama. Neke zemlje su čak imale i to, ovaj, videli. Niti smo imali nekakve bonove, nekakve besplatne, bezvezne, ovaj, administrativne restrikcije koje ne mogu nikada da upale. E, ali sad da se vratim na vaše pitanje: uopšte nije naivna situacija. Ona pogađa energetiku u celini.

Naša energetika dosta, da kažem, ima ona svojih dobrih strana, ali dosta neprilagođena novinama.

Mi imamo, dakle, negde, ajde da kažem, 50-51% ukupne finalne energije koja se troši, a koja je proizvedena od veoma lošeg uglja, sa ogromnim ekološkim posledicama. Imamo jednu trećinu, otprilike, ili blizu jedne trećine električne energije, srećom, koja se proizvodi od vodene snage, ne od vode.

I meni, iskreno, da vam kažem, malo je začudilo to saopštenje iz EPS-a koje smo imali pre neki dan, da je to situacija jako loša, a biće još lošija, možda veoma, veoma opasna i loša, ali to uopšte nema nikakve veze sa našim elektro snabdevanjem. Zašto je onda uopšte pomenuto da je situacija loša?

Zašto uopšte to i takvo saopštenje, ako to, ako elektro snabdevanje nije ugroženo?

Očigledno, taj veliki sistem, ovaj, za sebe nije čisti, dakle, ne nastupa sa pozicije privrednog subjekta koji ima neke ekonomske interese, nego političke interese, i on odgovara, u stvari, na, na želju vlasti da se pokaže narodu kako: eto, možemo sve da... Tačno je da možemo, ali tačno je i da može doći do restrikcija. I restrikcije i vode i struje nisu nepoznate stvari, i to smo imali ranije. Pa dobro, imali smo i prošlih godina restrikcije i vode po nekim delovima Srbije gde nije bilo danima vode u, u, u najtoplijim delovima godine. A to je loše upravljanje vodosnabdevanjem. Mi ništa nismo mnogo promenili. Imamo blizu 40% gubitaka na mreži, da kažem. To je i krađa vode, i ispuštanje, i loš rad, i loši sistemi, i tako dalje. I, i, ovaj, to, to ne preveniramo. Onda novi sistemi vodosnabdevanja, novi vodozahvati, nisu

Datum: 25.07.2026

Medij: N1

Emisija: Novi dan, N1

Autori: Redakcija

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.07.2026 08:00:00	240:00
Prilog	25.07.2026 10:26:00	17:53

Naslov: Gost-Petra Đukić, univerzitetski profesor

dovoljno dobrourađeni. Da smo imali reverzibilnu hidroelektranu, ovaj, Bistrica do sada, kao što je bilo već u, u onoj prethodnoj energetske strategiji, ovaj, razrađeno do 2020, sad bi mnogo situacija bila povoljnija, jer bismo imali neku rezervu potencijalne proizvodnje elektroenergije u nekim jezerima koje se nalaze iznad nekog nivoa koje možete da pustite pa da trošite tu, da kažem, energiju, neku odležanu energiju. Ima tu mnogo drugih načina, i sve u svemu, naša tranzicija energetike je vrlo izazovna. Ka zelenoj energiji?

Pa nema tu, nema, nema čiste zelene energije. I čak i ova energija koja je, ovaj, hidroenergija, nije zelena, jer ona je vrlo opasna za ekosisteme, za taloženje, za, zbog eutrofikacije i drugih posledica koje velika jezera imaju u, po svet i po klimu. Ništa nije čisto, ali je daleko održivije. Dakle, ja govorim o održivoj energetici koja može da bude manje ili više zelenkasta. Imamo nešto tih obnovljivih izvora, ali to je jako malo, oko 80 MW u odnosu na 8.200 instalirane snage u Srbiji. To vam je faktički 1%.

Naravno, ne upotrebljavaju se svi ti, ovaj, kapaciteti istovremeno. Ali to zahteva temeljnu rekonstrukciju i rad na popravljaju situacije u energetici ukupnoj, ne samo elektroenergetici.

I to je nama prioritet, a ne tamo podela nekih sredstava kojaće, eto, država deliti nekim socijalnim kategorijama, jer je zaključila da svakom stanovniku ove zemlje treba jednokratno pomoći, bar da u toku ovog leta i jeseni, ne znam zbog čega baš isključivo, nije sad najgori mogući standard u prethodnih 5 ili 10 godina, da bi se to tako radilo kao što se radilo 2020. godine.

Ako možete to da razumete, ovaj, za, za neke pandemijske uslove, a ono ne možete da, ovaj, razumete danas, izuzev ako to ne objasnite nekim čistim populizmom. Da, pred možda neke izbore.

Pa nema neke, zna se. U ovoj zemlji se sad sve zna. Ali da se vratimo, profesore, sad na ovu trenutnu situaciju, ovaj trenutni problem. I ministarka Đedović kaže da je do sada realizovano svega oko 25% planiranog uvoza nafte za jul preko, dakle, reke Dunava, da barže mogu da prevezu samo 30 do 40% ukupnog kapaciteta. Hidrolozi, to smo čuli, najavljuju daće ovakva situacija da potraje sve do sredine septembra. U takvoj situaciji, koliko dugo Srbija može da održava stabilno snabdevanje i šta država može da preduzme?

Već je omogućeno naftnim kompanijama da uzmu deo operativnih rezervi evrodizela.

Šta i to praktično znači? Da li smo došli do nekog trenutka kada bi građani trebalo da se zabrinu u vezi sa snabdevanjem? građani tu nemaju prosto prostora da niti da utiču na to, ni da se zabrinu, ni da budu, ovaj, bespokojni, da prosto imaju poverenje u vlast.

Stvar je državne uprave, ne kažem države, nego državne uprave, odnosno vlasti koja trenutno funkcioniše na najvišem nivou organa državnog upravljanja, da obezbedi stabilnost energetske, vodosnabdevanja, snabdevanja hranom, dakle, neke pristojne energetske i druge uslove u zemlji, pa i da priprema nekakve projekte. Ali ja u ovom trenutku, dakle, bez obzira što je to rekla ministarka, ne vidim da je to baš neki glavni problem naše energetike, jer vi možete, ovaj, dopremiti i derivate i naftu i brodovima, ali možete i cisternama. Sve skuplje.

Pa naravno da je skuplje, pa sve je skupo. Biće skupa i električna energija koje nemamo dovoljno, pa je kupujemo. Ona je sad vrlo skupa, zato što je veliki deo električne energije u Evropi, sa kojim smo dobro povezani, ide za grejanje. I onda imate situaciju kao da ste u sred zime, ovaj, kao da trošite veliku količinu električne energije za grejanje, što je vrlo štetno, nezgodno i opasno. Imamo mi te špičeve, imali smo ih nekada, ali je to loše da se to dešava danas. Znate, i Kalifornija je bila bez struje nekoliko dana, i čitava Moskva je bila bez struje 2006. godine, mislim. A to se dešava, ali to se danas sve manje dešava. Mi smo 2000. u 2026.

godini, kad je elektrifikacija toliko snažna, kad imamo i veštačku inteligenciju koja zahteva veliku količinu električne energije i elektrifikovane sve proizvodne sisteme, da mi zaista ne smemo tu da se kockamo. Neki imaju bezbednosne baterije i tako dalje.

Ali znate šta bi bilo danas, ovaj, recimo samo ovde da, da, da se desi, ovaj, u Beogradu jedan elektrokolaps, to bi bilo vrlo opasno. A ovo što se tiče nafte, imali smo mi i 1992.

godine, ovaj, možda najsnažnije primenjene sankcije u svetu do tada, ovaj, prema Srbiji od strane, Organizacije Ujedinjenih Nacija, Rezolucija 757, pa smo bili bez snabdevanja naftom.

Hoću reći, sankcije ne mogu nikako da, ovaj, sve zatvore, kao što ne može ni Dunav sve izvore.

to su tehnički problemi snabdevanja, ovaj, naftnim derivatima da prekine. Naravno, uvek postoji način bolji i efikasniji. Da, pa naravno da postoji način, da, ali ministarka Đedović isto kaže da je, da se pokazalo da je rafinerija, sada ključna za snabdevanje. koliko je održiv model u kojem domaće tržište u velikoj meri se oslanja na jednu rafineriju, na jednog dominantnog snabdevača?

Pa mi nemamo drugu u ovom trenutku. Zavisimo od te jedne. Tačno je, izuzetno je bitna, značajna. Ali postoji mogućnost i uvoza derivata.

Datum: 25.07.2026

Medij: N1

Emisija: Novi dan, N1

Autori: Redakcija

Teme: Elektroprivreda Srbije (EPS)

	Početak	Trajanje
Emisija	25.07.2026 08:00:00	240:00
Prilog	25.07.2026 10:26:00	17:53

Naslov: Gost-Petra Đukić, univerzitetski profesor

Znači, vi ne morate, jeste ovo elegantnije, tu imate na licu mesta, imate vašu kompaniju i zapošljavate vaše radnike i tako dalje. Sve to košta, znate. U ovoj nije isključeno da neko investira, ne, neko sa strane, pa da napravi neku drugu rafineriju. Nikad nije dobro ostati u, u, da nešto ostane pod nekim monopolom. Ako imate jednu rafineriju, imate rafinerijsku preradu nafte monopolizovanu. I u situaciji kad neko, ovaj, vam nešto uslovljavamo, on može uz pomoć tog monopola mnogo, mnogo da utiče na vas. Na, na nas danas utiču i Amerikanci i Rusi i Kinezi, i ti monopoli se, čini mi se, proširuju zbog naše strategije razvoja koju nemamo.

Ja bih morao ovog momenta da kažem: imamo nešto što se zove Ekspo 2027. Pre toga smo imali Srbija 2025.

Ni jedna i ni drugi program nisu zvanično usvojeni, recimo, u Skupštini, nego na, u, u vladajućoj partiji, na nivou vrha, i onda su promovisani šta to radi vlast. To nije dobro.

Mi moramo imati plan razvoja, odnosno strategiju razvoja privrednog razvoja Srbije do 2030-2040, a ne da sve bude podređeno Ekspu. Šta znači Ekspo? Samo jedna izložba.

Vi možete izložiti šta god hoćete trenutno. I to je u redu.

To je za godinu dana, za pola godine, nešto o čemu treba da pričate. Ali to nije nešto štoće pokrenuti vaš, vašu vodoprivredu, vašu, ovaj, e, pomenuli smo već tranziciju energetike, poljoprivredu, štoće vam omogućiti restrukturiranje industrije. To nema veze s tim.

To je šminka. I mi za tu šminku da damo tolike pare, a da nemamo, ovaj, rezervnu varijantu za, ovaj, elektro snabdevanje, to bi bilo jako, jako nezgodno i prosto čudno.

Jeste, ovaj, narod malo više zanimao para i oseća se to po nekom nivou. Evo sad, recimo, svudaćete videti pumpe zaposlene, ne prezaposlene, kako toče gorivo po, ovaj, cenama za, ne znam, recimo, 50 dinara većim nego što je to bilo pre pola godine. A da ne govorim u godinu, dve dana unazad.

Znači, voze se automobili, kupuju se, prodaju se i kupuju se novi i tako dalje.

Kupuju se i stanovi za gotove pare. Znači, neko ima para, neko nema. Ali to ne znači da ne, ne možemo da vidimo sirotinju kroz tu mrežu kojekakvih objava o nekakvim uspesima, o privrednom rastu koji se zasniva na Ekspu. Zamislite, na jednoj izložbi. Mhm.

Pomenuli ste i benzin. I benzin je 200 dinara sada. Ta se cena nije smanjila, nego je porasla prethodnih, u, u petak. a pomenuli ste takođe i to da zavisimo, između ostalog, i od Sjedinjenih Država. Pa evo, predsednik Aleksandar Vučić juče reče da je optimističan kada je u pitanju, situacija sa NIS-om i pregovori između, on je rekao, ruske, američke i srpske strane.

Pa kako vi, šta vi očekujete, kakoće se na dalje razvijati ta situacija, budući da do 31.

jula traju ove licence koje ima i NIS, a koje imaju i MOL i Gazpromneft za pregovore?

Pa postavili smo te mi više pitanja, ali evo da se koncentrišemo na to. Neće situacija potpunosti da se reši ni tog 31. jula. Definitivno.

Mićemo stalno ostati u negde, u, u nekoj konfuziji. Mićemo, ovaj, biti, hajde da kažem, ono, moneta za potkusurivanje, kako je nekada rekao Tito, da to, ta Jugoslavija neće biti.

I, i ona je bila, a danas Srbija, da ne govorim o njenoj ekonomskoj snazi koja je negde 0,9% bruto domaćeg proizvoda, sveta. 0,9, izvinjavam se, nije ni jedan hiljaditi, nego, ovaj, blizu jednog promila. Mhm. Po bruto domaćem proizvodu.

Mi, mi smo beznačajni, a ovaj, interesi velikih sila su snažni. Mene raduje ovo što je predsednik rekao, daće, više me raduje, ovaj, što je rekao daćemo neko vreme, bar neko vreme, ovaj, moći da izvozimo u Ameriku neku našu robu bez carina. Ali sva ta naša roba, kad se pogleda koliko je, to je relativno malo.

Ne znam, nešto automobili, nešto ovo. I to je nekakva, ja bih rekao, neki eksperimentalni period.

Ali smešno je dozvoliti, danas je geopolitička situacija takva da vi morate da prihvatate ono što se ni nekada uopšte nije moglo ni zamisliti. Da jedan predsednik jedne zemlje kaže: "Tebiću da, ovaj, povećam carine toliko i toliko", da za Srbiju budu carine oko 40%, pokušaj, da to budu najviše carine za čitavu Evropu. I sad on kaže: "Hajde, zbog moje dobre volje, da probamo kakoće to izgledati neko vreme bez carina." Toće vreme biti veoma, veoma kratko i to ima svoju cenu.

Mi ne znamo koju to cenu ima, kao što je i onaj dogovor sa Rusijom 2008. godine bio vrlo netransparentan i on je imao svoju cenu. Tu cenu plaćamo danas. Mi smo nesigurni, mi smo zavisni i u većoj, trebalo bi da da imamo neku energetiku koja je održivija, ovaj, danas nego što je bila tada, a nažalost to nije slučaj. Hvala vam puno, profesore, na ovoj analizi.

Profesor Beogradskog univerziteta, u penziji, Petar Đukić, bio je gost ovog jutra.

